

Gino Paoli, trenta anys de cançons.

“Em sent més a prop d'un català que d'un milanès”

Gino Paoli ha passat per València amb les seues cançons. En el record, títols com *Sapore di sale*, *Senza fine*, *Il cielo in una stanza* que acompanyaren tota una generació. El cantant genovès va presentar el seu nou disc, *Matto come un gatto*.

¿ *No pensa vostè que la música italiana ens arribava amb més força durant la dècada dels seixanta?*

—En bona part dels seixanta i primers dels setanta la música italiana continuava fidel a les seues arrels llatines i mediterrànies, i això la feia més assequible. Després va imitar la música anglosaxona i americana. No estic en contra de conèixer i obrir-se a altres corrents musicals, però una cosa es aprendre i seguir el teu camí i una altra molt distinta copiar. Nosaltres hem patit una colonització per la força dels americans.

—*A vostè normalment se li sol incloure en allò que s'ha anomenat La Escola Genovesa.*

—Genova és una ciutat molt conservadora, però cada vint o trenta anys hi ha una explosió. En la postguerra, el port era una finestra oberta a la cultura internacional, això es va notar en el teatre, en la música, en la literatura on es va produir un gran salt cultural. Luigi Tenco, Fabrizio de André, Bruno Lauzi, Umberto Bindi i jo coincidírem en aquell moment, però sempre anaren cadascú pel seu camí, després, amb el temps, uns han desaparegut, altres s'han perdut i els únics que hem quedat som Fabrizio de André i jo.

—*Vostè i Ornella Vanoni han mantingut una relació molt especial tant dins com fora de l'escenari.*

—Jo vaig animar Ornella Vanoni a cantar perquè pensava que ella era una artista amb molta força. Ella i jo començarem les nostres carreres junts, després deixarem la nostra col·laboració artística durant molts anys. Fa uns anys pensàrem que no estaria mal cantar junts i fer una mena de joc sobre l'escenari de dues persones que s'acosten, s'allunyen, l'etern joc de l'home i la dona. Tot això sobre un escenari i només amb cançons, i la veritat és que va estar tot un joc, que a més va tenir un gran èxit. Hi havia

cançons d'ella, cançons meues, cançons dels dos, cançons d'altres. Va ser un espectacle amb molta complicitat.

—*Vostè, a banda de cantar les seues cançons, ha posat música a poemes.*

—No és el mateix cantar, escriure que adaptar-se a un altre, és una cosa semblant a fer la banda sonora d'un film. Jo, quan era xicotet, odiava que m'imposaren un tema, volia escriure tot allò que em venia al cap. Ara em passa exactament el contrari, m'agrada partir d'uns límits. La maduresa d'un artista és donar valor als límits perquè sense límits no existeix aquest joc extraordinari de la transgressió. Per això m'agrada treballar amb material d'altres.

—*En les seues cançons hi ha un fort esperit anarquista.*

—L'única ànima que distingeix l'home dels altres animals és la paraula. Però la paraula és equívoca i més els conceptes polítics. Anarquia és un nom que vol dir tantes coses en les evocacions imaginàries de l'home. Anarquia vol dir tenir homes prou educats, prou informats que no necessiten que ningú els mane, això vol dir anarquia. Jo crec que és una de les més altes utopies de l'home. Jo políticament sóc una persona d'esquerra perquè sempre he volgut estar de la part dels que tenen menys, i pense que cal anar cap a una major igualtat. El que ocorre és que, després, quasi sempre estic en desacord amb els mètodes per dur a cap aquestes coses.

—*La seua obra discogràfica és poc coneguda entre nosaltres, no s'editen els seus discos.*

—A mi m'agradaria poder publicar un disc en castellà, perquè és una llengua que m'agrada. Però també m'agraden molt els altres idiomes, els dialectes mediterranis. Jo no crec en la pàtria. Una persona es d'allà on es troba un home just. Jo, per exemple, em sembla més a un marsellès, a un català o valencià, tinc més punts en comú, que amb un mi-

lanès, perquè el mar ens caracteritza, fa que ens assemblem. Per a mi hi ha més similituds entre el meu dialecte genovès i el marsellès o el català que entre el meu dialecte i el dialecte milanès, per això crec que el meu llenguatge és més fàcil d'entendre per aquests pobles veïns que altres pobles que semblen estar més a prop.

—*Vostè ha traduït i cantat algunes cançons de Serrat a l'italià.*

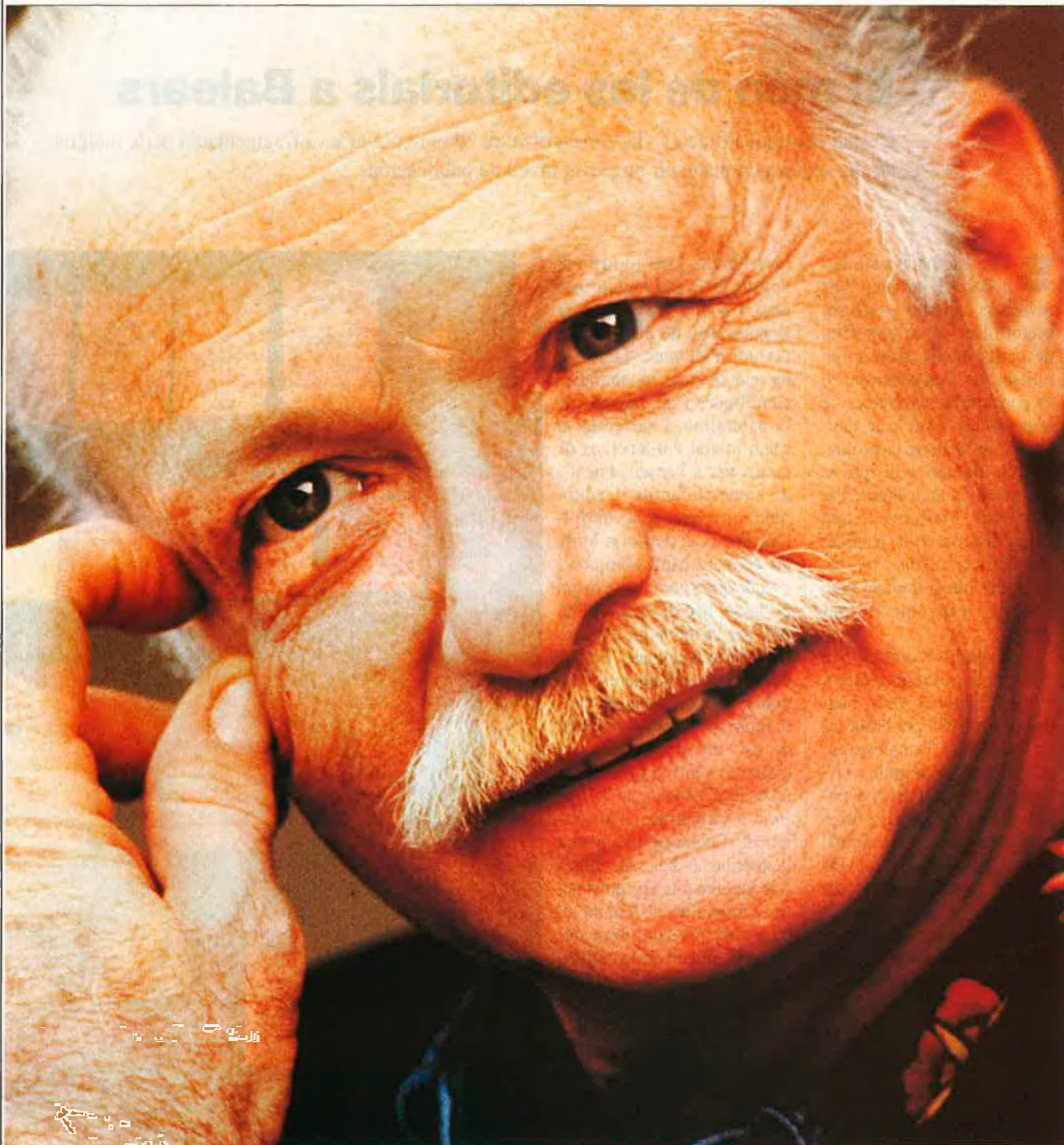
—Vaig fer un disc de Serrat en italià amb traduccions meues. També m'agrada molt Lluís Llach, he seguit molt la seua obra, encara que no he cantat mai cap cançó seua. Són cantants amb els quals jo sintonitze per allò que comentàvem abans.

—*¿Com va ser que Billy Wilder utilitzara un tema seu, Senza fine, per al film Avanti, estrenat entre nosaltres com ¿Qué ocurrió entre tu padre y mi madre?*

—Aquesta cançó té una història un poc llarga. Sinatra era Itàlia amb Mia Farrow, en aquell moment la seua dona. Ell va escoltar aquesta cançó, i la cançó va ser de *Frank i Mia*. Sinatra enamorat, va comprar els drets de la cançó. Després com tot el món sap, ells es van separar i, és clar, per descomptat que Sinatra no va voler saber-ne res més. Després la va gravar Dean Martin i, a partir de llavors, es feren més de tres-centes versions. Més endavant va arribar a Itàlia el productor del film i em demanà si podia fer un film sobre la cançó i fins i tot si jo volia ser actor, cosa que vaig dir que no. Després, la cançó, acabaria formant part de la banda sonora d'aquest film, que tenia ambient italià i on la cançó podia funcionar. Jo l'únic que lamenta és que no durara més l'amor entre Mia Farrow i Frank Sinatra.

—*¿Quina de les dues cançons l'ha donat més diners en concepte de drets d'autor, Sapore di sale o Senza fine?*

—No ho sé. Perquè, d'una banda, Sapo-

"Jo fa molts anys em vaig enamorar de la llibertat".

AHXII

re di sale és molt coneguda en tots els països de llengua llatina, mentre que *Senza fine* és coneguda en tot el món, inclosa Nord-amèrica, els països anglosaxons. No sé quina m'ha donat més diners i a més, dels diners, és la meua dona la que se n'ocupa.

—No fa precisament gust a sal el Mediterrani.

—Estem matant el mar. Arran del desas-

tre d'aquest petrolier que va amollar 130.000 tones de cru, la gent deia: "Ha ara amb la platja bruta, ¿on anirem a estiuajar? Ens n'anirem a Venècia". Aquesta era l'única preocupació... Després, quan va començar a bufar el siroco, la gent s'alegrava perquè el petroli marxava cap a la Costa Brava, com si no fora un espai on estem tots implicats.

—A Itàlia és freqüent que els cantants

actuen per a uns determinats canals televisius en exclusivitat, ¿és aquest el seu cas?

—Hi ha aquests tipus d'acords entre determinats cantants, però no amb mi. Jo fa molts anys, quan encara era jovenet, vaig enamorar-me d'una dona, ha estat el meu amor més gran, un amor que encara no ha acabat. Es diu llibertat.

Carles Gàmez